GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 95.

We Srzodę Dnia 30. Listopada 1796.

ROZPORZĄDZENIE

Jego Ces. Krol Mci pełnomócney Galicyi zachodniey nadworney Kommissyi.

Wprowadzanie, używanie, i przedawanie blanszu zabronione iest, co się zaś tyczy ružu, potrzebne uczynione są rozporządzenia.

Stosownie do naywyższego Dyrektoryialnego dworskiego dekretu pod dniem 21 października roku bieżącego wydanego zakazane iest fabrykowanie, wprowadzanie i używanie i przedawanie blanszu, który zdrowiu ludzkiemu iest szkodliwy, a to z tym dodatkiem, ażeby znayduiący sie dziś w kraiu blansz, w przeciągu sześciu tygodni rachuiac od daty ogłoszenia niniieyszego rozporządzenia, pod konfiskatą i oprocz tego pod karą czterech złotych reńskich za każdy łot; był za kray wyprowadzony lub zniszczony.

Co się tyczy rużu, gdzie także rozumieć potrzeba i ten tak nazywany czerkaski papier, stanowi się, iak następuie.

Po 1wsze Znayduiący się teraz w kraiu ruż, ieżeli z strony urzędów celnych za takowy legitimowany i przyznany iest, ma bydź do naznaczenia beż opłaty Cesarsko Krolewskiemu urzędowi pieczęć trzymaiącemu oddany, rachuiąc w sześć tygodni od dnia publikacyi niniieyszego rozporządzenia.

Powtore. Przeciwnie zaś ów ruż, któryby po upłynieniu tych przerzeczonych sześć tygodni bez tychze znakow od urzędu pieczęciowego, znaleziony był, podlega karze takiey, iaka w naywyzszym Patencie pod dniem 21 czerwca roku bieżącego przeznaczona iest za zaniedbane używanie stęplowanego papieru.

Po trzecie. Ruż, który od dnia niniieyszego rozporządzenia świeżo wprowadzonym będzie, powinien bydź urzędowi pieczęciowemu za każdą razą do stępla podany, gdzie za każdy funt cztery złote reńskie albo za każdy łot 7 kraycarow i poł stęplowego opłacić należy.

Ktoby zaś:

Po czwarte Tenże ruż do stęplowania podać zaniedbał, podlega podobnie w zwyż przerzeczoney karze w patencie mianowaney; ów zaś któryby niestęplowany ruż odkrył, i wskazał dostanie połowę pieniędzy za karę zapłaconych w nadgrodzie.

W Krakowie dnia 1go Listopada 1796.

Jan Wacław, Baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mosci
pełnomocny Kommissarz.

Fidelis Erggelet.

Xxxx

Z Wiednia d. 19. Listopada.

Trzydziesty siodmy nadzwyczayny dodatek do Nro: 93. Wiedenskiey gazety.

Dzisiay w nocy przybyły kuryerem wyższy porucznik hrabia Khevenhüller od jeneralnego sztabu, przyniósł tu od F. Z. M. Alvinzego następuiące wiadomości: F. Z. M. Alvinzy spodziewał się prawda, że się nieprzyiaciel zastanowi przed Montebello i będzie oczekiwał spodkania się; ale za zbliżeniem się naszem cofnał się, i my stanęliśmy d. 9 pod Montebello obozem. — Nieprzyiaciel cofaiąc się obrał sobie 3 drogi: poszedł częścią do Werony, częścią do Legnago, częścią przez rozbity pod Ronco most za Etsh, który zaraz zasobą zburzył. Gdy tym czasem nadbiegła wiadomość iż nieprzyiacielski jenerał Maſsena śpieszno do Rivoli pomaszerował dla uderzenia na korpus F.M.L. Davidovich i dla wstrzymania go od dalszych pomyślności; F. Z. M. Alvinzy nietylko że uwiadomił wspomnionego F. M. L. Davidovich, ale wysłał zaraz dla roztargnienia nieprzyiaciela przednią straż ku Weronie, która będąc poparta innemi woyskami zaszła aż do Caldero.— F. Z. M. Alvinzy umyślił zaraz d. 11 z całem korpusem za przednią straża ruszyć, i stanąć przed Villa Nova, a ztamtąd upatrzyć sobie położenie, w którymby się od napadu nieprzyiaciela ze strony Werony i Legnago, tak długo zabezpieczył, pokiby nieznalazł sposobu przeprawienia się przez Etsch. Ułożył sobie ściągnąć w kilku mieyscach względem przeyścia tey rzeki baczność nieprzyiaciela, i gdyby nawet potrzeba tego wyciągała attakować samą Weronę.— D. 11 nadszedł za przednia strażą i iey posiłkiem który dzień przedtym był wysłany, całe korpus.— Nieprzyiaciel maszerował tu i ówdzie wzdłuż Etsh. Przychodzące z różnych mieysc wiadomości potwierdzały, iż nieprzyiacielski jenerał Maſsena poszedł z swoią dywizyą przeciwko F. M. L. Davidovich, ktory iuż swe działania aż za Alla zamyślał posuwać.— Jenerał maior Mitrowski, który się wróżnych okazyach bardzo dobrze umiał znaleść i miał zlecenie osadzenia Val di Sugana, postąpił z swoią brygadą i przyparł 2 batalionami do prawego skrzydła tego korpusu, a postawiony przedtym ieszcze graniczny batalion nad mostem Piawy pod Lovatina, został ztamtąd, aby nieprzyiaciela roztargnąć na Padwę do Este wysłany.— Dnia 13 doniósł F. Z. M. Alvinzy z Caldiero, iż nieprzyiaciel ieszcze d. 11 w znaczney liczbie piechoty i iazdy z Werony wyruszył, na pobliskich wzgórkach miasta stanał, i tam takie poruszenia czynił, że się na drugi dzień koniecznie potrzeba było z iego strony spodziewać attaku.— Wnocy ieszcze rozkazał F. Z. M. Alvinzy przedniey straży korzystnieysze położenie wziąść, i przed rozwinięciem się dnia, wszystko było gotowe do przyięcia nieprzyiaciela.— O godzinie 8 zrana attakował nieprzyiaciel całe czoło razem, które może niebyłoby tak nadzwyczay natarczywego attaku długo wytrzymało, gdyby F. Z. M. Alvinzy nie był innych skutecznieyszych sposobów użył. Wysłał jenerała Schubirz w 5 batalionów na Soave do Calagniola przeciwko lewey, jenerał Provera w 4 bataliony przeciwko prawey flance nieprzyiaciela, a śrzodek pomnożył 4 batalionami. Całe to rozległe położenie było ciągle nieprzerwanym i tęgiem ogniem obsypane, ponieważ dla wielkich kanałów, które ten kray przedzielaia niemożna było wszędzie z bagnetem doiechać. Potyczka była długo niezadecydowana; Buonaparte i iego jenerałowie, dokazywali niepodobnych rzeczy aby nas przełamać, ponieważ wygrana tey bitwy, była dla nich naywiększey wagi. Zapalczywość nieprzyiaciela przeszła ieszcze ową pod Bassano; ale gdy nakoniec wysłane przeciwko iego flankom kolomny, stanęły na swoich mieyscach, został nieprzyiaciel porażony i z wielką stratą, bo podług wyznaia brańców do 3000 w zabitych i ranionych, niedokazawszy swego do cofnienia się przymuszony. Do wyprawienia kuryera przyprowadzono do głowney kwatery: 1 armatę, 3 ammunicyyne wozy, nieprzyiacielskiego jenerała de Launay, 7 officyerów i 180 zołnierzy;

ale powiada kuryer, że ich ieszcze więcey prowadzono i liczba ich ma do 600 donieść. Gdy bitwa trwała aż do 9 godziny wieczor, niemoże ieszcze bydż nasza strata dokładnie wiadoma. — F. Z. M. Alvinzy chwali w powszechności waleczność i dobrą chęć całego woyska, które musiało pod czas teraźnieyszey niestałey pogody, i przez cały dzień ciągle leiący deszcz, wszędzie przez błota i wody brnać, przez trudne góry się drapać i na naywiększe zimno się wystawiać. — Że nieprzyiacielski jenerał Maſsena przeciwko F. M. L. Davidovich poszedł, niepotwierdziło się bo podług wyznania brańców był w tey rozprawie sam i iego dywizya przytomnym.

Podług nadesłanego od F. M. L. Davidovich pod d. 10 t. m. z Roveredo rapportu, osadził Roveredo i Alla i swoie forpoczty za Alla posunał. Jenerał Loudon zapewnił w prawą Condino i Tion, a z jenerałem Ocskay wspólnie Brentonico i Mori. Jego forpoczty przez osadzenie Catilione i Avio, posunęły się w lewą ku Lugo, zkąd musiał iuż dalsze swe poruszenia podług odebranego rozkazu od F. Z. M. Alvinzy, nad Etsh ku Weronie uskutecznić.

Z Bazylei d. 2. Listopada.

Austryacy, ktorzy z korpusem Kondeusza 20,000 wynoszą, stoią ieszcze pod jenerałami Fröhlich, Fürstenberg i Wolff niedaleko naszych granic. Francuzki jenerał Ferino osadził swoią dywizyą od 15,000 ludzi między Brysgawią i Hünegen Ren. Austryacy chcą koniecznie dobyć szańców i mostu przed Hünegen, a Francuzi chcą ich koniecznie utrzymać: obydwie strony pracuią mocno nad batteryami i spodziewamy się wkrotce w tamtych stronach tęgiey kanonady. A tym czasem bieda dochodzi w margrabstwie Badeńskim do ostatniego stopnia. — Przedwczorem przebiegł tędy Angielski kuryer z Paryża do Wiednia. Angielski minister P. Wickham znayduie się tu także od kilku dni, ale iuż niekonferuie z Bartelemim. — Mówia tu iż wiadomości bardzo pomyślne przychodzą z Włoch; ale oprocz, że 10,000 dobrze uzbroionych Lombarczykow złączyło się z armią Buonaparte, niemamy tu innych szczegołow.

Z Madrytu d. 15. Października.

Deklaracya woyny ze strony Hiszpanii przeciwko Anglii.

Sposob postępowania zemną Anglii w przeciągu całey woyny, i słuszna nieufność, o którey mnie doświadczenie o iey złey wierze na przyszłość, przekonywała iako się w naykrytycznieyszem czasie na początku pierwszey kampanii okazało; sposób w iaki się admirał Hood z moią eskadrą w Tulonie obchodził, który co niemogąc zabrać, wszystko burzył; nakonieć wyprawa, którą pomimo mey wiadomości przeciwko Korsyce przedsięwziął i z naywiększą ostrożnością przed don Langara kiedy stali razem w Tulonie ukrywał: zniewolił mnie do zawarcia z rzecząpospolitą Francuzką pokoiu, jak tylko iey rząd nabrał stałey i trwałey formy. Tę samą złą wiarę okazało ministerium Angielskie przez swoie milczenie względem wszystkich negocyacyy, a szczególniey w traktacie pokoiu d. 19 listopada roku 1794 z Ameryką, bez żadnego względu na moie prawa, które mu iednak były dobrze znane. — Uważałem ią ieszcze w odrzuceniu moich planow i moich myśli dążących do ukończenia woyny, i po nikczemney, odpowiedzi ktorą dał lord Grenville memu posłowi margrabi del Campo, który żądał posiłkow. Wreszcie iego niesprawiedliwość przekonała mnie zupełnie o iego złey wierze, kiedy sobie przywłaszczył bogaty ładunek Hiszpańskiego okrętu *la Santago* czyli *Achilles*, który był nayprzod od Francuzow zebrany, a potym odbity przez Angielską eskadrę, i powinien mi był bydź odany podług zaszłych układow między moim sekretarzem stanu i lordem St. Hellens Angielskim ambaſsadorem; potym zatrzymanie wszystkiey ammunicyi, która przyszła dla mey eskadry na okrętach Hollenderskich, podaiąc zawsze rożne trudności, aby odwledź odda-

nie iey; nakoniec nie mogłem powątpiwać, o tey złey wierze Anglii kiedy się dowiedziałem o częstem przybywaniu Angielskich okrętow do brzegow Peruwiańskich i Chyli, dla robienia tam kontrabandow, i pod pozorem połowu wieloryba, przywiley, który sobie przez ugodę w Noodka przywłaszczyła, przepatrywania tamteyszych brzegow. Taki był postępek Angielskiego ministerium dla utwierdzenia związkow przyiazni i zaufania ktore było przez zaszłą d. 25 maia 1793 ugodę względem Hiszpanii zaciągło! — Od czasu zawarcia pokoiu z rzecząpospolitą Francuzką, nietylko że mam naygruntownieysze powody dowierzenia, iż Anglia zamyśla uderzyć na moie posiadłości w Ameryce; ale oprocz tego doznałem w prost obelg, które mię przeświadczaią, iż to ministerium chce mnie zniewolić do chwycenia się przeciwnych interessowi ludzkości śrzodkow, która iuż i tak dosyć cierpi przez pożeraiącą całą Europę krwawa woynę, i dla którey ukończenia nieprzestawałem dotąd ofiarować *bona officia* i nayszczersze moie życzenia. Tak w samey istocie, Anglia wysławszy znaczne siły do Antillow, a nadewszystko do St. Domingo dla przeszkodzenia złączenia go z Francyą, czego dowodzą odezwy ieneratow iey na tey wyspie, okazała iasno swoie intencye iż chce opanować moie posiadłości. Okazała ieszcze swe intencye przez założenia, które iey kompanie handlowe, na brzegach Missuryi w Ameryce połnocney uformowały, w nadziei przebrania się przez te okolice do morza południowego; nakoniec przez opanowanie Holienderskiey kolonii Demerary w Ameryce południowey, którey ta ważna posiadłość podaie sposobność do osiągnienia ieszcze ważnieyszych. — Ale niemogę więcey powątpiwać o iey nieprzyiacielskich zamysłach, kiedy zważę wyrządzane często mey banderze obelgi, gwałty iey fregat na śrzodziemnym morzu, które do tego stopnia zuchwałości doszły, że zabierały żołnierzy, którzy płynęli z Genui do Barcelony na Hiszpańskich okrętach dla skompletowania mey armii, rozboy i udręczenia, któremi korsarze Korsykańscy i Angielsko-Korsykańscy, pod protekcyą Angielskiego rządu w Korsyce, na śrzodziemnym morzu, aż pod brzegi Katalonii przeciwko memu handlowi wydziwiali, i zatrzymanie niektórych Hiszpańskich okrętow ładownych własnością Hiszpanow i zaprowadzonych pod czcemi pozorami do Anglii, a szczególniey bogaty ładunek fregaty Hiszpańskiey Minerwa, na którą w nayobelżywszy sposób dla mey bandery włożono areszt, i chociaż okazano przed kraiowem trybunałem że to był Hiszpański ładunek, niemożna było uzyskać iego uwolnienia; nakoniec wyrządzona zniewaga na moim ambassadorze margrabi de las Casas przez trybunał Londyński, który za małą należytość dekretował aby go aresztować. W reszcie ziemia Hiszpańska, została na brzegach Galicyi i Alikanty, w sposob niegodziwy przez bryganty ne Angielską Kingeroou zgwałconą. A co większa kapitan Jerzy Vaughan, kommendant Angielskiey fregaty l'Alarme, zachował się w sposób niesłychany i okropny na wyspie S. Troycy, gdzie wyladował biiąc w beben i z rozwiniętemi chorągwiami dla attakowania Francuzow gdzie mszcząc się za uroioną sobie do nich urazę, naruszył przez ten gwałt prawa mey samowładności i zmieszał spokoyność mieszkańcow tey wyspy. — Przez wszystkie te rownie ważne iak i niesłychane obrażenia, okazał ten narod światu, iż nie zna innych ustaw iak powiększenie swego handlu. Despotysm iego przebrawszy moią cierpliwość i umiarkowanie, przymusił mnie więc tak dla utrzymania honoru moiey korony, iak dla wsparcia mych ludow, przeciwko iego gwałtom, do deklarowania woyny królowi Angielskiemu, iego królestwom, iego okrętom i do wydania rozkazow do bronienia moich posiadłości i mych ukochanych poddanych dla odparcia nieprzyiaciela. Wydane w pałacu S. Wawrzeńca d. 5 Października 1796. Podpisane Królewską reką i sekretarza rady woienney.

DODATEK DO Nru. 95.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 30. Listopada 1796.

Z Paryża d. 11. Listopada.

Wcale niespodziewanie odebraliśmy wiadomość o powrocie admirała Richery do Brest. Oto iest urzędowny rapport:

Minister marynarstwa i Koloni do prezydenta Dyrektoryatu w Paryżu d. 10 listopada.

Obywatelu Prezydencie! Spieszę się z doniesieniem Dyrektoryatowi wykonawczemu, że eskadra pod kontra admirałem Richery weszła szczesliwie d. 5 listopada do Rochefort. Udało mu się uyść przez swoie obroty ścigania nieprzyiaciół; ktorzy za zbliżeniem się iego do brzegow czatowali na niego. — Pomimo wichrow i roznych przeciwnych zdarzeń, na ktore był pod wschodniemi i południowemi brzegami Newfoudland wystawiony, zburzył bardzo wiele pomieszkań i zabrał wiecey iak 80 naywięcey bogato ładownych okrętow. Dowiedział się od iedney z tych pryzow, ktore do konwoiu z Jamayki od 60 okrętow do Europy płynących należały, że gdy blisko 25 dni przeciwko wichrom walczyły, po wypłynieniu z cieśniny morskiey wszystkie utonęły. Gdy się admirał Richery dowiedział, iż Anglicy w znaczney sile około brzegow Francuzkich krążą, niesadził za potrzebne uwiezienia tych pryzow z soba dla tego obrawszy ich z naydroższych rzeczy popalił i zatopił. — Dywizya z 2 okrętow i 1 fregaty oddzieliła się do przedsięwzięcia pewney wyprawy i iuż mam z nieprzyiacielskich rapportow wiadomość, że się udała zaraz na brzegi Labrador i tam wielkie korzyści odniosła. W krotce spodziewam się od niey o skutku zleconych iey w innych stronach działań powziąść wiadomość. — Zabrani w ciągu tey wyprawy brańcy, zostali na słowo honoru do Halifax odesłani, ze 300 tylko przyprowadzono ich na eskadrze do Francyi. — Na całey eskadrze iest ledwie 100 chorych. Wszyscy officyerowie i żołnierze tchną naylepszym sposobem myślenia i są gotowi do dania nowych dowodów męztwa i przychylności dla rzeczypospolitey. Pozdrowienie i szacunek.

Podpisano *Truguet.*

Inna ważna wiadomość morska, ktòra zaszłym dotąd w Korsyce zdarzeniom w cale inny obrot nadaie, zamyka się w następuiącym liście, bez dnia do ministra morskiego z Tulonu:

Obywatelu Ministrze! Donoszę ci ninieyszym rapportem, iż przedwczorem zawinął do tuteyszego portu Liworneński okręt, który 116 Francuzkich zołnierzy, co d. 14 p. m. z Korsyki odpłynęli przywiozł. Podług ich powieści była cała Korsyka przy ich odieździe z Bastya przeciwko Anglikom w insurrekcyi, i zaaresztowali wice króla i pierwsze głowy. Anglicy dostali pozwolenie, aby się na swoie okręty w Bastya, gdzie się z emigrantami Francuzkiemi i temi co się Francuzow obawiali zaambarkowali. Wice król mą się podług zawartey kapitulacyi iako zakładnik do przybycia Francuzkiego jenerała Gentili,

po którego do Liworna posłali, pozostać. Ostatniey nocy przybyły znowu 2 inne Liworneńskie okręty, które 200 Francuzkich żołnierzy przywiozły i tę samą wiadomość potwierdziły.

Podpisano wice admirał *Thevenard.*

Prywatne listy z Marsylii donoszą pod d. 30 października, iż kilkanaście okrętów i fregat, między któremi się i admiralski okręt znayduie, od Hiszpańskiey eskadry do Tulonu zawinęło. — Rozszerzona niedawno wieść o rozruchach w Irlandyi, potwierdza następuiący list ministra morskiego do prezydenta dyrektoryatu, umieszczony w dzienniku *Obrońców Oyczyzny*:

Obywatelu Prezydencie! Spieszę się uwiadomić Dyrektoryat wykonawczy, iż podług listów d. 3 z Brest które tu przez sztafetą nadeszły, maią tam wiadomość, że w Irlandyi wybuchła powszechna insurrekcya. Dwa od naszych kaprów tego samego dnia przyprowadzone tam okręty, które niedawno z Liwerpol wyszły, przyniosły tę ważną wiadomość. Mówią iż Irlandczykowie opanowali w Dublinie 30,000 broni; iż 10,000 woyska Angielskiego pobili; iż się żołnierze z insuryentami połączyli i że cały kray iest w zupełney insurrekcyi. Aresztowania i inne samowolne postępowania, o które Angielskie ministerium iest obwiniane, zdaie się iż dało do tego powód.

Podpisano *Truguet.*

Od armii Renu i Mozeli mamy tu następuiący nowy rapport pod d. 2 t. m. — Zleciłem jenerałowi Dosaix obronę Kel; iutro doniosę wam o naszym położeniu. Tu iest mieysce do oddania jenerałowi Marescot, kommendantowi Landau pochwały, na którą sobie w przeciągu całey kampanii przez dobre sprawienie się zasłużył; okazał się nietylko iako dobry indzynier, ale i iako dobry jenerał śmiałem i odważnym. Starał się małą rzeczą wiele dokazać, i użył tey małości iak naylepiey.

Podpisano *Moreau.*

Wiadomości od brzegów morskich, okazuią iż z naywiększą ostrością wykonywaią zakaz wprowadzania Angielskich towarów. W Havre zabrano wiele towarów Angielskich. — Z *Cayenne* nadeszły niedawno 2 listy od wykonawczego agenta rzeczypospolitey do ministra morskiego. W pierwszym donosi pod d. 19 sierpnia o wybraniu deputowanych do rady 500. Drugi pod d. 30 sierpnia opiewa: "Posyłam korwetę la Berger z depeszami do Francyi. Różne numera moiey korrespondencyi, oświecą cię każdy w swoim rodzaiu. Co się tyczy ogólnego położenia kolonii, ta iest w dobrym stanie: Czarny pracuie i iest szczęśliwem; żołnierz iest dobrze ćwiczony; posiadacz gruntu dogląda swey roboty i niema iuż przywileiu zostawać próżniakiem; kochaią wszyscy rzeczpospolitą i iey rząd; konstytucyyne władze dokładaią się do uwieńczenia mych działań, i iednym słowem niemasz teraz co robić tylko dobrze wszystkiego doglądać. — Teraz się zatrudnię zaprowadzeniem kommunikacyi wewnątrz kraiu, publiczną edukacyą, polepszeniem gospodarstwa, administracyą &c. Wnet odbierzesz wiadomość o skutku moich staranności. — Powracaiąca ta z Cayenne korweta, zabrała w drodze Angielski bryg o 16 armat. Ogółem przyprowadzono teraz świeżo 14 Angielskich pryz, pomiędzy któremi iest wiele od 60 - do 90,000 wartości. — Na fiakry i karyolki nałożono tu nową opłatę; dowolna ich cena, powiększy się zapewne o wiele przez to. — P. Swiburn przybył tu z Anglii dla negocyowania zamiany brańców woiennych. Powszechna wieść lata iż P. Swiburn za obaczeniem się z lordem Malmesbury żądał u dyrektoryatu zawieszenia broni.

Z Londynu d. 8. Listopada.

Wczoray rano przybyły tu znowu depesze od admirała Jarvis z Korsyki. D. 30 września czyniono iuż tam przygotowania od opuszczenia tey wyspy. — Wczoray pobiegł krolewski kuryer do Wiednia. P. Beresford i Lees przybyli z Dublina w bardzo ważnych interesach do Londynu. Tamteyszy sekretarz stanu P. Pelham, oznaymił maiorowi Londyńskiemu urzędownie o zerwaniu pokoiu między Anglią i Hiszpanią. — Ostatniey soboty d. 5 listopada obchodzono pamiątkę odkrycia w roku 1605

prochowego spisku, podczas ktòrey bywa Papież w obrazie na drodze Guido palony. Przyiaciele wolności zebrali się także w Kroñ i Anker gospodzie, i rożne zdrowia spełniali. Stanhope, Thelwall, Jones i inni mieli gorące mowy przeciwko ministrom. — Prezydent Wasington chce złożyć swoy urząd prezydenta Amerykańskich stanow. — Przeszłey soboty pobiegł P. Wifiins z instrukcyami dla lorda Malmesbury do Paryża.

Mowią iż wyprawa admirała Lucas do przylądku dobrey nadziei tak była ułożona, iż Francuzka eskadra admirała Richery miała się z nim pod Kanaryyskiemi wyspami złączyć; gdy się to niespełniło niedoszła do skutku. Angielski admirał Elphinstone, miał wszystkie prywatne Francuzów znaki na swoiey flocie, na ktore mu Hollenderska eskadra co do iedñego odpowiedziała. Każdy kapitan Angielskiey eskadry dostanie ztey ważney zdobyczy naymniey 3000 f. szt: — Zagraniczne woyska, ktore dotąd na wyspie Wight, Jersey, i Gwernesey stały, odebrały rozkaz, żeby były pogotowiu do Portugalii do marszu. Jeżeli to iest prawda, iż to państwo związało się z Hiszpanią i wyłączy Angielskie okręty z swoich portów, to nietylko że sobie samemu zaszkodzi, ale oprocz tego Anglia będzie wszystko robiła, aby ią na swoią stronę przeciągnąc i traktat Metueński utwierdzić. — Przy uyściu rzeki Medmay stoi wielka liczba dobrze uzbroionych armatnych szalup pogotowiu, gdyby się Francuzi odważyli na wylądowanie. Będący teraz w niewoli Francuzkiey P. Sidney Smith, wynalazł sam nowego budynku szalupy, które są daleko wygodnieysze iak się w doświadczeniu okazało.

Dworska gazeta d. 5 donosi iż Angielski okręt d. 19 p. m. 3 Fracuzkich korsarzy zabrał. Dnia 25 października zabrano także Francuzki okręt od 18 armat i 110 ludzi Podług dzisieyszey gazety w zachodnich Indyach 2 Francuzkie okręty. — Będący nasz poseł w Madrycie lord Bute przybył do Lizbony. Słychać iż tam nieiaki czas zabawi, ieżeli się zatargi z Hiszpanią niezałatwią. — Baron Schenk, który iest w służbie Xcia Oranii, przybył tu na Paryż nazad i przywiozł depesze od Malmesburego

Podczas ostatnich sporow względem billow o pomnożeniu millicyi, iazdy &c. rzekł P. Fox w swey mowie: " Ministrowie nieobawiaią się tak o wylądowanie do Anglii, iak bardziey do Irlandyi. Lecz maią przyczynę i powód. Temu walecznemu ludowi niezbywa prawda na męztwie do bronienia się; ale zbywa mu na przywiązaniu i miłości. Idźcie za planem hrabiego Fitzwilliam; znieście wszelką różnicę między katolikami i protestantami: przestańcie uciskać ten lud; daycie mu konstytucyą i niepodległy parlament; połączcie umysły, i sam hrabia Fitzwilliam, którego im oddacie, więcey zrobi iak cała armia. Aż nadto długo większa część ludu tego kraiu, tyle miała udziału do rządu, iak woły i owce z ktoremi razem mieszka. Tamteyszy parlament iest ieszcze mniey iak Angielski prawdziwem organem ludu; niema tylko pozor, ale nie reprezentacyą ludu. Ci niewarci imienia polityków, którzy się tylko nad słowami, ale nie nad rzeczą zastanawiaią; ktorzy tylko z pozoru a nie z doświadczenia stanowią. Kto Angielską konstytucyą pod niebiosa wynosi, ten niechay ią tylko z Irlandzką porowna, a doświadczy tego co ow kochanek, ktory niewidział w swey kochance żadney niedoskonałości, ale w iey siostrze postrzegł wyrodka całey familii. Cała moc rzadu zawisła na przywiązaniu ludu, a zły rząd musi koniecznie oziębłość i oboiętność ludu za sobą pociągnąć. Chociaż tyle mowiono o zdradzie i spiskach, każde serce pali się iednak za Angielską konstytucyą; ale możnaż to o Irlandyi powiedzieć? Kray ten nie przez flotty, nie przez armie może bydź utrzymany ale przez spokoyną i gruntowną refJomę, kiedy się rząd z mieszkańcami poiedna.„Cała izba dała P. Foxowi naywiększe oklaski, kiedy zakończył z zapewñieniem, iż każdy inny podległy krolowi kray; powinien mu tak bydź miły iak Anglia.

P. Ryder powiedział iż to iest przytyk do ministrow; ale Francuzki jenerał któryby chciał przez manifest ten lud do

buntu pobudzić, nie mogł by lepiey mowić. Czy nie przyznanoż wszystkiego ludowi Jrlandzkiemu, co tylko żądał? Jak go to można z wołmi i owcami wiedney klaſsie umieścić? — P Wilberforce ieszcze ostrzey mowił. Jemu zdaie się, rzekł, iak gdyby sobie opopozycya do prawdy sekretnie życzyła, aby nieprzyiaciel aktualnie wylądował, a to iedynie żeby pod czas wybuchłego ognia naywięcey zyskać mogła... — Po rożnych sporach, wszystkie bille przeszły.

Z Włoch d. 4. Listopada.

Wszyscy cudzoziemcy, którzy dawniey w służbie Ceſsarskiey lub Xżęcey w Lombardyi zostawali, muszą teraz w 15 dniach z tego kraiu się oddalić. Te tylko osoby są od tego rozkazu wyięte, które 15 lat w tym kraiu przesłużyły. — W Viterbo w państwie kościelnym, został jenerał Dominikański Quinones aresztowanym, że śmiał utrzymywać, iż Papież był mògł bez naruszenia religii od Francuzow podane propozycye przyiąć. Na wiadomosc iż Bonończykowie i Francuzi osadzili miasto Jmola, i postąpieniem do Faenza grożą, miał Papieżki sekretarz stanu długą konferencyą, na którey wielu zagranicznych ministrow przytomnemi było z Francuzkim posłem Cacault. Krôl Neapolitański wszystko robi, aby przez swoie pośrednictwo zrobił pokoy dla Papieża i zabezpieczył państwo kościelne.

Z Hagi d. 15 Listopada.

Mamy wiadomości z Francyi, które zapewniaią iż w Jrlandyi insurrekcya wybuchła i że 40,000 mieszkańcow porwało się do broni. Nawet minister Francuzki obywatel Noel, doniosł wczoray zgromadzeniu otym. Oddał wydziałowi zagranicznych związkow notę, która podług rozkazu ministra zagracznych związkow miała bydź zgromadzeniu kommunikowaną, to iest: iż 2 neutralne okręty w tym momencie z Cork (w Jrlandyi) odpłynęły były, kiedy ta insurrekcya wybychła. Ciż sami donieśli, że się Dublin w ręku insuryentow znayduie. (Listy z Londynu pod d. 8 listopada, które w tym momencie nadeszły i Listy z Dublina pod d. 3. nic otym nie wspominaią. Gazeta Hamburska.) — Czytanie konstytucyi niebyło ieszcze na wczorayszey seſsyi zakończone, dopiero się dziś ukończy. Potym zaczną ią roztrząsać. Jedna część zgromadzenia zamyśla ten cały plan nim go poczną roztrząsać, odrzucić. Łagodnieysi chcą się nad nią zastanowić. — Z Konstantynopola donoszą, iż Aly Jeffendy został d. 23 września od Porty na posła do Paryża mianowanym. — Z okazyi zaprowadzenia planu uzbroienia obywateli, wyszła odezwa do Niderlandzkiego ludu. — Wywoz drelichu pozwolono pod niektoremi ogrodczeniami do Szwecyi i do Danii, ieżeli dowiedą iż on będzie w tych kraiach spotrzebowany, a nie do Anglii wyprowadzony.)

Z Durlach d. 9 Listopada.

Wszystkie wiadomości z Bryzgawii potwierdzaią, iż Francuzi ieszcze się zawsze bardzo zatrudniaią nad umocowaniem tak nazwaney Szewskiey-wyspy, i rozbiciem drugiego mostu na tę stronę Renu, i pomimo Austryackiego ognia ieszcze są zawsze panami szańcowego mostu pod Hünegen. Z Kel uczynili Francuzi znowu wycieczkę i odparli cokolwiek Austryakow; ale ci odpędzili ich nazad i zabrali im 100 ludzi. Ustawiczny deszcz iest niemałą przeszkodą do wzięcia tey fortecy.

D O N I E S I E N I E.

Podaie się publiczności do wiadomości iż na dniu 12 miesiąca Grudnia roku 1796 w Ratuszu Krakowskim o godzinie 2giey po południu odprawiać się będzie Kamienicy Antoniego Giegenbaura dzieczney w Krakowie w ulicy S. Jana pod Nrem 493 stoiącey z gruntem zł, p. 8770 szacowaney przedaży odprawiać się będzie licytacya; ktoby sobie życzył kupić niech się w wyznaczonych czasie i mieyscu znayduie.